

Politik och kommunikation
Erik Thornström, 08-677 27 08
erik.thornstrom@energiforetagen.se

Finansdepartementet

103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian Klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4)

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige tillstyrker att det införs ett regelverk för klimatdeklaration vid uppförande av byggnader.

För det fall att driftsfasen ändå avses omfattas i ett senare skede förordar vi i stället att energideklarationen för byggnaden kompletteras med en koldioxid-indikator. Eftersom energideklarationen ska förnyas vart tionde år kommer redovisningen av koldioxidpåverkan uppdateras regelbundet vilket tar hänsyn till förändringar i energisystemet och byggnadens energiförsörjning.

När det gäller användningen av klimatdata för energi och bränslen är det viktigt att sådan datavägledning tas fram i samråd med energibranschen.

Vi tillstyrker att ett system för klimatdeklaration för byggnader införs

Energiföretagen Sverige tillstyrker att det införs ett regelverk för klimatdeklaration vid uppförande av byggnader. Vi instämmer i att klimatdeklarationen som ett primärt informativt styrmedel för att öka medvetenhet och kunskap ger förutsättningar för att stödja aktörer inom byggsektorn att genomföra åtgärder som minskar klimatpåverkan. Vi tillstyrker också att klimatdeklarationen ska omfatta klimatpåverkan av råvaruförsörjning, transport och tillverkning i produktskedet samt transport och bygg- och installationsprocessen i byggproduktionskedet. Vi konstaterar dock att styrmedlet överlappar EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) och att en stor del av byggprodukterna framställs i anläggningar som omfattas av EU ETS, vilket begränsar mervärdet av klimatdeklarationssystemet.

Det är angeläget att systemet avgränsas tydligt i introduktionsfasen och kan utvecklas successivt vartefter erfarenheter vinnas. Det är också bra att ta tillvara de erfarenheter som finns av systemet för energideklarationer av byggnader och i möjligaste mån samordna dessa regelverk. Det är t.ex. bra att regelverket

väsentligen omfattar samma kategorier av byggnader som ska redovisa energideklarationer.

Klimatvärdering av el och fjärrvärme

När det gäller användningen av klimatdata för energi och bränslen är det viktigt att sådan datavägledning tas fram i samråd med energibranschen.

Hur användningen av el och fjärrvärme värderas ur klimatsynpunkt är mest kritiskt för byggnadens driftfas, men frågeställningen är relevant även för byggfasen. Anledningen till att fjärrvärme har till synes hög klimatpåverkan i gängse metod är för att utsläpp från avfallsförbränning bokförs på energiframställningen och inte på avfallsbehandlingstjänsten (*Klimatscenarier för bygg- och fastighetssektorn, Naturvårdsverket och Boverket, 2019*). Enligt Naturvårdsverket står de fossila utsläppen från destruktion och energiåtervinning av plastavfall för 53 procent av utsläppen från fjärrvärme- och kraftvärmeanläggningar. Denna andel kommer att öka i takt med att fjärrvärmeanläggningar fasar ut användningen av fossila bränslen. Men förbränningen av avfall kommer inte att minska om man väljer bort fjärrvärme. Restavfall som blir kvar efter insamling, sortering och materialåtervinning kommer att förbrännas oavsett, eftersom det är betydligt sämre för klimatet och miljön att deponera avfallet. Det vore därför mer rimligt att separera och särredovisa utsläppen från förbränning av avfall som en egen kategori i utsläppsstatistiken som t.ex. gjorts i norska officiella statistiken.

Det är sannolikt att den metod för klimatvärdering av el och fjärrvärme som etableras för byggfasen kommer att användas av många aktörer även för driftfasen, i det fall man avser att göra en fullständig livscykelanalys för byggnaden. Därför är det mycket viktigt att man i kommunikationen kring regelverket för byggfasen belyser och beaktar den problematik som metoden för klimatvärdering av el och fjärrvärme kan skapa.

Energianvändning i driftsskedet bör inte omfattas i en framtida utvidgning av klimatdeklarationssystemet - komplettera energideklarationen i stället

Forskningen visar entydigt att en stor del av klimatutsläppen från byggnader sker genom materialval och i byggfasen. I framtida byggnader kommer denna andel att öka i takt med att byggnaderna blir mer energieffektiva samtidigt som användningen av fossila bränslen för produktion av el och värme fasas ut helt. I en nära framtid kommer fjärrvärmeproduktion att ske i stora biobränslebaserade anläggningar som avskiljer och lagrar biogent kol vilket innebär att fjärrvärmem kommer att bli en kolsänka. Fjärrvärmeanläggningar uppgraderar redan idag restvärme från industrin, städernas avloppsreningsverk, köpcentrum och datorhallar, och restavfall som uppstår efter insamling, sortering och materialanvändning. Detta kommer att accelereras i takt med att byggnaderna blir mer energieffektiva vilket möjliggör utbyggnaden av lågtemperatur-fjärrvärmesystem.

Vi anser att eventuella utvidgningar av klimatdeklarationssystemet till hela livscykeln inklusive driftsfasen framöver behöver övervägas noga.

Klimatdeklarationen bygger på de förhållanden som gäller vid uppförandet av byggnaden och det skulle därmed bli spekulativt att inkludera t.ex. energianvändningen under hela en byggnads livslängd som kan vara mellan 50-100 år. Under en sådan lång tidsperiod hinner energisystemet ändras radikalt och det kan ifrågasättas om det finns något värde av att deklarerat sådan spekulativ information.

Den största delen av byggnadens klimatpåverkan kan också kopplas till byggskedet eftersom den svenska uppvärmningen i dag i stort sett är fossilfri och kvarvarande utfasning av fossila bränslen kommer ske de närmaste åren. Den administrativa hanteringen av regelverket blir tillräckligt komplicerat och betungande med att enbart byggskedet omfattas.

Klimatvärderingen av energibärarna el och fjärrvärme, som är väsentliga för driftskedet, är förknippade med många mer eller mindre subjektiva antaganden gällande systemgränser, allokeringmetoder, mm. Det finns också en stor osäkerhet förknippad med klimatpåverkan i driftskedet, i och med att beräkningarna måste baseras på prognoser för hur energisystemet kan komma att utvecklas. För utvecklingen av e- och fjärrvärmesystemen, som är väsentliga för driftskedet, finns redan ett flertal regelverk och styrmedel. Till exempel omfattas de svenska koldioxidutsläppen redan av både EU ETS och höga energi- och koldioxidskatter. Det kan därför ifrågasättas om det finns ett mervärde i ett ytterligare styrmedel.

För det fall att driftsfasen ändå avses omfattas i ett senare skede förordar vi i stället att energideklarationen för byggnaden kompletteras med en koldioxid-indikator. Eftersom energideklarationen ska förnyas vart tionde år kommer redovisningen av koldioxidpåverkan uppdateras regelbundet vilket tar hänsyn till förändringar i energisystemet och byggnadens energiförsörjning.

Pernilla Winnhed

VD, Energiföretagen Sverige

Erik Thornström

Ansvarig skatter, styrmedel,
energianvändning och resurseffektivitet